

e-book

Financováno
Evropskou unií

ZDARMA

Rozvoj kognitivního potenciálu dětí předškolního věku (nejen) ze znevýhodněného prostředí

VOLNĚ DOSTUPNÉ MATERIÁLY Z PROJEKTU DECODE

Vzdělávací materiály pro pedagogy mateřských škol, rodiče předškolních dětí a odbornou veřejnost byly vytvořené v rámci evropského projektu s anglickým názvem „DEveloping the COgnitive Potential of Preschoolers from Disadvantaged Backgrounds“ (DECODE) s registračním číslem 2022-1-CZ01-KA220-SCH-000086145

www.decode.raabe.cz

O projektu DECODE

Projekt **DECODE** (plným názvem „*Developing the Cognitive Potential of Preschoolers from Disadvantaged Backgrounds*“) je mezinárodní evropský projekt v rámci programu **Erasmus+** (klíčová akce KA220-SCH – Kooperativní partnerství, registrační číslo projektu: **2022-1-CZ01-KA220-SCH-000086145**).

Koordinátorem projektu je **Nakladatelství Dr. Josef Raabe** a do projektu se zapojily tři evropské země: **Česká republika, Slovenská republika a Slovinsko**. Celkem se na projektu podílí **osm partnerů**, z toho čtyři odborné organizace:

- **Asociace předškolní výchovy (APV) a Nakladatelství Dr. Josef Raabe** (Praha, Česká republika);
- **Univerzita Maribor** (Maribor, Slovinsko);
- **EXPOL PEDAGOGIKA** (Bratislava, Slovenská republika).

Na vývoji, přípravě aktivit a testování výstupů v praxi se v každé zúčastněné zemi podílely mateřské školy:

- **Základní škola a mateřská škola Liběšice a Mateřská škola Čtyřlístek Kadaň** (Česká republika);
- **Základní škola s mateřskou školou Kalinčiakova** (Bratislava, Slovenská republika);
- **Mateřská škola Ivana Glinska** (Maribor, Slovinsko).

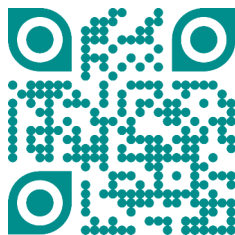
Cílem projektu bylo přispět ke **zkvalitnění předškolního vzdělávání** prostřednictvím komplexního přístupu k podpoře **kognitivního rozvoje dětí**. Projekt se zaměřoval na všechny děti předškolního věku, se zvláštním důrazem na ty, které mohou být ohroženy opožděným vývojem kognitivních schopností.

Výstupem projektu je soubor **volně dostupných vzdělávacích materiálů a online nástrojů**, které podporují rozvoj kognitivních dovedností dětí. Pedagogové předškolního vzdělávání získali kompletní **metodickou podporu**, byla posílena **spolupráce mezi mateřskými školami a rodiči** a **rodiče** obdrželi přístup **k digitálnímu úložišti** plnému aktivit vhodných pro domácí prostředí.

Mateřské školy a rodiny tak společně pracovaly na podpoře kognitivního rozvoje dětí a posilování jejich **klíčových kompetencí**, čímž pomáhaly **předcházet vzdělávacímu znevýhodnění** a **nízké úrovni základních dovedností**.

Realizace: 2022–2025 | Erasmus+ | Koordinátor: Nakladatelství Dr. Josef Raabe s.r.o., Praha

Více na:
decode.raabe.cz

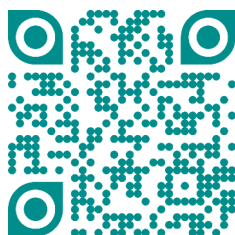
Výsledky projektu jsou **volně dostupné otevřené vzdělávací digitální zdroje a bezplatné digitální úložiště** ve všech projektových národních jazycích a také v angličtině.

Věříme, že výstupy DECODE se stanou pomocníky nejen pro pedagogy v mateřských školách, ale také pomocníky pro rodiče v domácím prostředí. Věříme, že projektové výstupy přispějí ke zkvalitnění vzdělávání dětí v mateřských školách ve všech zapojených zemích.

Partneři projektu DECODE a tým Nakladatelství Raabe

Všechny výstupy projektu DECODE najdete na oficiálních stránkách:

decode.raabe.cz/vystupy-projektu-cz

Materiály jsou volně dostupné ke stažení pro pedagogy, rodiče i odbornou veřejnost.

Fotografie z projektových setkání

PROJEKTOVÉ VÝSTUPY aneb VOLNĚ DOSTUPNÉ MATERIÁLY z projektu DECODE

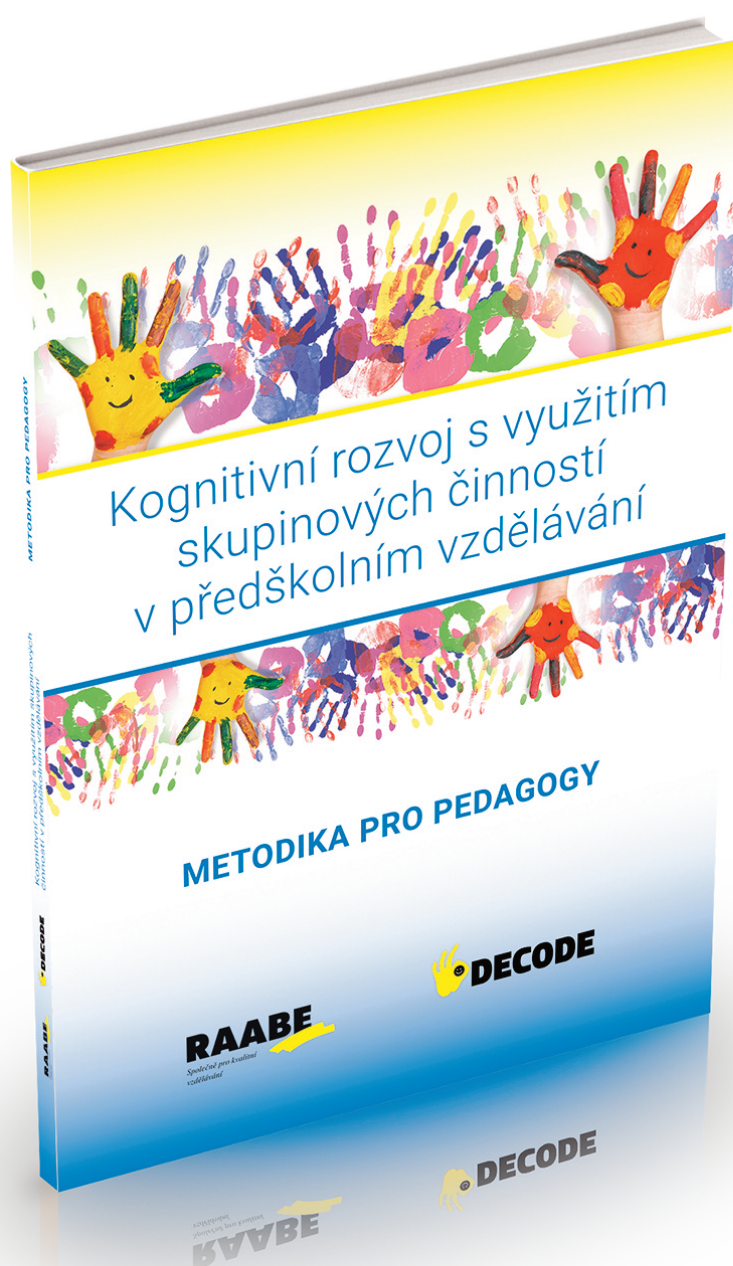
Všechny volně dostupné materiály, které vznikly v rámci tohoto projektu, jsou zpracovány v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (RVP PV 2025).

Dostupné výstupy zahrnují:

- 1. Metodiku pro pedagogy mateřských škol**
- 2. Příručku pro rodiče předškolních dětí**
- 3. Příručku o workshopech pro pedagogy**
- 4. Vzdělávací program pro pedagogy mateřských škol**
- 5. Digitální úložiště aktivit pro děti**

PRVNÍ PROJEKTOVÝ VÝSTUP – METODIKA PRO PEDAGOGY MATEŘSKÝCH ŠKOL

Jedním z prvních z projektových výstupů je publikace s názvem **Kognitivní rozvoj s využitím skupinových činností v předškolním vzdělávání – Metodika pro pedagogy**. Metodika je určena především pedagogům mateřských škol a klade si za cíl podpořit připravenost pedagogů mateřských škol v oblasti využívání optimálních vzdělávacích strategií pro vyvážený socioemoční a kognitivní rozvoj dětí (nejen) ze sociálně znevýhodněného prostředí. Toho bude dosaženo prostřednictvím odborného teoretického textu a 96 poutavých výukových aktivit pro práci s dětmi.

Vizuální vnímání zahrnuje:

- Zrakové rozlišování:** schopnost rozlišovat různé barvy, tvary a vzhledy.
- Rozpoznávání prvků:** schopnost rozpoznat a rozlišovat předměty, osoby a místa kolem.
- Prostřední vnímání:** schopnost vnímat a chápat prostorové vztahy mezi objekty v prostoru.
- Hledávkové vnímání:** schopnost vnímat a chápat vztahy mezi objekty v prostoru.
- Vnímání pohybu:** schopnost vnímat a chápat pohybové objekty v prostoru.
- Vizuální představa:** schopnost představit si vizuální obrazy pomocí slovního popisu.
- Zobrazování:** schopnost zobrazovat a rozpoznávat vizuální informace v tabulkách, grafech a diagramech.
- Vizuálně-matematická integrace:** schopnost kombinovat vizuální informace a matematické dovednosti, jako je kódující ruka - ruka.
- Barvené vnímání:** vnímání barev jako objektů, který se mění vzhledem.
- Střední vnímání:** vnímání velkých předmětů bez ohledu na jeho velikost v obraze nebo na stránce.
- Rozpoznávání vzorů:** schopnost rozpoznávat vzorů a kategorií dovozních vzorů.
- Organizační vnímání:** schopnost organizovat a strukturovat vizuální informace.
- Vnímání kulturního pohledu:** vnímání kulturního pohledu na svět.

Sluchové vnímání zahrnuje:

- Identifikaci:** schopnost identifikovat zvuky a rozlišovat zvuky.
- Identifikaci:** schopnost rozpoznat a rozpoznat zvuky jako zvuky různých slov, hudby nebo zvuky různých předmětů.
- Lokalizaci:** schopnost určit směr a vzdálenost zvuku.
- Časové zpracování:** schopnost vnímat a rozlišovat čas.
- Vnímání výšky tónu:** schopnost vnímat a rozlišovat výšku tónu zvuku včetně hudby, tónu a zvuku slova.
- Paměť:** schopnost zapamatovat si a rozpoznat zvuky.
- Pozornost:** schopnost pozornosti vnímat zvuky.
- Předpoklady:** schopnost vnímat a rozpoznat zvuky.

Čichové vnímání zahrnuje:

- Rozlišování:** schopnost rozlišovat mezi různými pachy a rozlišovat specifické pachy.
- Identifikaci:** schopnost rozpoznat a rozpoznat pachy, například vůně květin, jídla nebo vůně.
- Vnímání intenzity:** schopnost vnímat a rozlišovat intenzitu pachů, například silnější nebo slabší pach.
- Vnímání kvality:** schopnost vnímat a rozlišovat kvalitu pachů, například sladší, kyselý nebo ostrý pach.
- Paměť:** schopnost zapamatovat si a rozpoznat pachy.
- Pozornost:** schopnost pozornosti vnímat pachy.
- Předpoklady:** schopnost vnímat a rozpoznat pachy.

Dotykové vnímání zahrnuje:

- Rozlišování:** schopnost rozlišovat různé textury, tvary a hmoty.
- Identifikaci:** schopnost rozpoznat a rozpoznat textury, tvary a hmoty.
- Lokalizaci:** schopnost určit směr a vzdálenost dotyku.
- Časové zpracování:** schopnost vnímat a rozlišovat čas.
- Vnímání výšky tónu:** schopnost vnímat a rozlišovat výšku tónu zvuku včetně hudby, tónu a zvuku slova.
- Paměť:** schopnost zapamatovat si a rozpoznat zvuky.
- Pozornost:** schopnost pozornosti vnímat zvuky.
- Předpoklady:** schopnost vnímat a rozpoznat zvuky.

3.2 Integrované vzdělávání

Jak je uvedeno v RVP PV (MŠMT, 2021, s. 8), s obecnými kategoriemi netřeba pracovat izolovaně, ale je potřeba je neustále vnímat v souvislostech. Netřeba tedy rozlišovat a pracovat samostatně se vzdělávacími oblastmi jako s „zvláštními“. Takto bylo nastaveno vzdělávání, respektive výchovu dítěte v MŠ dle vize Programu výchovné práce pro jezdce a mateřské školy (1984).

Příkladem zaměření celého předškolního vzdělávání, které vycházelo z obsahu vzdělávání, tedy výchovných složek, mohou být například činnosti výchovy, které směřují k tomu, aby dítě zvládlo akce z výuky od prahu do, hod hodin obklopením, která přitahuje a dává dovednosti.

V současném pojetí předškolního vzdělávání je cílem, aby dítě nečekávalo jen izolované poznatky o jednoduchosti dovednosti. Získaná zkušenost má být komplexnější pro dítě lépe uchopitelná a prakticky využitelná, protože jen tak může získávat „skutečnou dovednost“ – kompetenci (Gondobová RVP PV MŠMT, 2021, s. 8). Spojením, tedy integrováním prvkem se stává téma. To dává dohromady smysluplný a užitečný vzdělávací obsah, který vychází z aktuálních potřeb, možností a zájmů dítěte. Využití témat spojených se životem dítěte umožňuje učení v souvislostech a přirozených vztazích.

Integrované učení může být v Programu výchovné práce z materiálu díků (Hávková a kol., 2008). Na příkladu klíčové kompetence k řešení problémů si můžeme ukázat princip propojování obecných kategorií. Na novou kompetenci k řešení problémů přistupujeme aktivně, organizujeme své činnosti, netřeba, že je to problémové učení nebo něco jiného. To je pojetí dítěte, které vychází z jeho vlastních zkušeností. U každého z nich jsou pak definovány očekávané výstupy, jejichž slovy lze vyjádřit dosažené vzdělání, které slouží k vyhodnocení dopadu vzdělávací nabídky na rozvoj osobnosti dítěte (Gondobová Sedláčková a kol., 2012).

Obrázek č. 4 Ukazuje propojování vzdělávacích oblastí (Hávková a kol., 2008, s. 125)

Učební cíl	Učební cíl
Učební cíl č. 1: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 2: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 3: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 4: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 5: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 6: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 7: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 8: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 9: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 10: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 11: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 12: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 13: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 14: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 15: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 16: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 17: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 18: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 19: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 20: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 21: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 22: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 23: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 24: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 25: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 26: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 27: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 28: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 29: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 30: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 31: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 32: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 33: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 34: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 35: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 36: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 37: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 38: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 39: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 40: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 41: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 42: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 43: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 44: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 45: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 46: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 47: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 48: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 49: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 50: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 51: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 52: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 53: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 54: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 55: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 56: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 57: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 58: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 59: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 60: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 61: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 62: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 63: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 64: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 65: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 66: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 67: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 68: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 69: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 70: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 71: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 72: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 73: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 74: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 75: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 76: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 77: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 78: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 79: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 80: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 81: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 82: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 83: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 84: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 85: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 86: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 87: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 88: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 89: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 90: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 91: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 92: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 93: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 94: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 95: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 96: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 97: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 98: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Učební cíl č. 99: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.	Učební cíl č. 100: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.

5.2.6 Blízké okolí

Jméno autora	Hana Zárubová
Název činnosti	Co vidíš daleko z výšky?
Tematický cíl	Blízké okolí
Očekávané výstupy	Paměť
Depozit	Učební cíl č. 1: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Věk dítěte/děte	5-7 let
Popis	Učební cíl č. 2: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Příprava/pomůcky	Příprava/pomůcky
Základní instrukce	Základní instrukce
Popis	Popis
Základní vstupy a podpora v průběhu aktivity	Základní vstupy a podpora v průběhu aktivity

Očekávané výstupy

Předpokladem této činnosti je, že děti mají základní orientaci ve vesnici a hledají objekty. Jestliže přitom revidují vzhled nebo zvláštnosti, což je zaujalo. Zda si pamatují cestu k jednotlivým objektům (či blíže ke kostelnímu apod.).

Jak se vám budou líbit? Které objekty jsou zajímavé a proč? Líbí se vám tato aktivita a proč? Dokážete byste spolu s rodiči najít na mapě svůj dom?

Rizika/depozit

Zapojením bezpečnosti při používání počítače - riziko, píde na zem.

Obrázek - Fotování dětí

Obrázek - Fotování dětí

Obrázek - Práce s tabulí

Obrázek - Práce s tabulí

Obrázek - Vyhledávání objektů v aplikaci

Obrázek - Vyhledávání objektů v aplikaci

Obrázek - Vyhledávání objektů v aplikaci

Obrázek - Vyhledávání objektů v aplikaci

5.2.16 Bezpečnost na silnicích

Jméno autora	Juliana Kolář
Název činnosti	Co znamená tato dopravní značka?
Tematický cíl	Bezpečnost na silnicích
Očekávané výstupy	Paměť
Depozit	Učební cíl č. 1: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Věk dítěte/děte	4-5 let
Popis	Popis
Základní instrukce	Základní instrukce
Popis	Popis

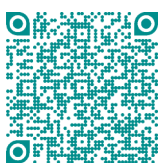
5.2.16 Bezpečnost na silnicích

Jméno autora	Juliana Kolář
Název činnosti	Co znamená tato dopravní značka?
Tematický cíl	Bezpečnost na silnicích
Očekávané výstupy	Paměť
Depozit	Učební cíl č. 1: Rozvíjet schopnost řešení problémů a řešení problémů.
Věk dítěte/děte	4-5 let
Popis	Popis
Základní instrukce	Základní instrukce
Popis	Popis

Publikace je ve formátu PDF a je volně dostupná ke stažení.

Ke stažení:

<https://www.raabe.cz/kognitivni-rozvoj-s-vyuzitim-skupinovyh-cinnosti-v-predskolnim-vzdelavani-metodika-pro-pedagogy>

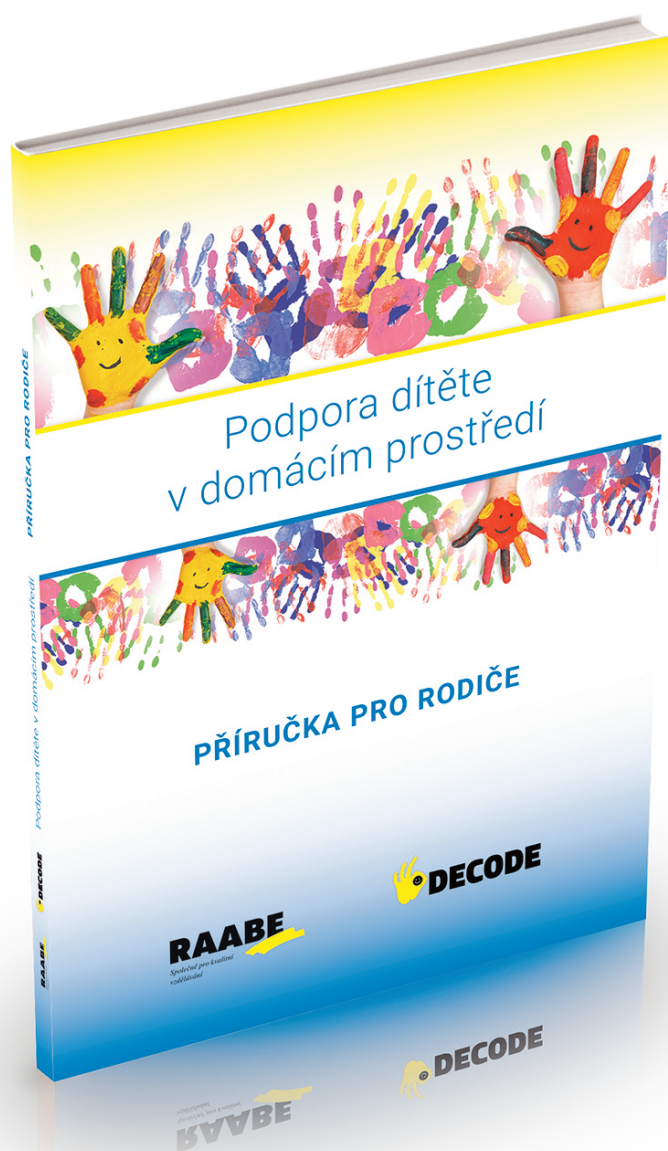
Financováno
Evropskou unií

DRUHÝ PROJEKTOVÝ VÝSTUP – PŘÍRUČKA PRO RODIČE PŘEDŠKOLNÍCH DĚTÍ

Další příručka s názvem **Podpora dítěte v domácím prostředí** nabízí tipy na aktivity, které mohou pomoci dítěti při přechodu z mateřské do základní školy. Zaměřuje se zejména na rozvoj rozumových schopností – vnímání, pozornosti, paměti, myšlení, jazyka a řeči.

V úvodu jsou přiblíženy oblasti školní připravenosti. Následují praktická doporučení pro domácí podporu dítěte – vytvoření podnětného prostředí, motivace k učení, rozvoj zdravých návyků i vztahu k poznávání.

Závěrem příručka přináší konkrétní nápady na aktivity doma i venku, které pomáhají dítěti učit se s radostí.

1.1 Vnímání

Co je to vnímání?

Vnímání je složitý proces, který nám umožňuje základní orientaci v prostředí. Svět kolem nás vnímáme pěti smysly: zrakem, sluchem, hmatem, chutí a čichem. Vícenásobné smyslové podněty nám poskytují bohaté vjemové informace o světě, lidech, věcech a činnostech, které děláme, podporují myšlení a paměť. Proto je důležité, aby děti měly možnost poznávat vše kolem sebe všemi smysly.

Jaké jsou klíčové pojmy vnímání?

Zrakové vnímání je proces, při kterém dáváme smysl tomu, co vidíme. To je klíčové pro učení, komunikaci a navigaci. Pomocí zraku určujeme některé vlastnosti věcí kolem nás, jejich velikost, barvy a tvary, vnímáme jejich umístění v prostoru, stálост a proměnlivost. V komunikaci vnímáme zrakem řeč těla, mimiku, gesta. Zrak nám slouží také k orientaci v prostoru a poznávání jevů. Zrakové vnímání je zásadní pro estetické chápání. V dospělosti je zrak dominantním smyslem.

Pomocí zrakového vnímání dítě poznává, kde se věci v prostoru nacházejí a jak spolu souvisejí, rozlišuje jejich základní vlastnosti, odhalí shody a rozdíly. Zrakové vnímání pomáhá dítěti ovládat svoje tělo a pohyby. Díky tomu dokáže napodobovat pohyby druhých, postavít na sebe kostky, navléknout korále nebo chytit míč. Před nástupem do školy by dítě mělo zvládnout složitý celek (puzzle, domino), zapamatovat si, co vidí (pexeso, Kimova hra). Pro tyto činnosti, podobně jako pro budoucí čtení a psaní, je důležitá také koordinace ruky a oka.

Sluchové vnímání je schopnost porozumět zvukům, rozpoznat a pojmenovat konkrétní zvuky, mluvená slova, hudbu, zvuky zvířat. Sehrává důležitou roli ve vývoji řeči, schopnosti přesně vyslovovat a artikulovat, porozumět významu mluvené řeči. S rozvojem sluchu se pojí schopnost orientovat se v prostoru a znát známý zvuk nebo

Podněcujte dítě k učení, podporujte lásku k poznání

Pěstování lásky k učení je mocný dar, který může ovlivnit budoucnost dítěte. Pomocí strategií, jako je zpřístupňování dítěti učení, sledování jeho zájmu, být dítěti vzorem při učení, přijímat chybu jako přirozenou součást učení, podporovat zvědavost a kladení otázek, můžeme v dítěti vzbudit celoživotní vášně pro učení a poznávání.

Zpřístupněte dítěti učení

Pomozte dítěti, aby si vytvořilo pozitivní vztah k učení. Začněte do denního programu hry, praktické činnosti, díky kterým bude učení poutavé a zábavné.

Sledujte zájmy dítěte

Věnujte pozornost zájmům svého dítěte a přizpůsobte jim nabídku. Podporujte zkoumání témat, která ho zajímají, a poskytněte mu hračky, knihy nebo jiné materiály související s jeho zálibami.

Buďte vzorem pro učení

Podělte se s dítětem o své zájmy. Ukažte mu, že čtete knihy, hledáte nové poznatky nebo se věnujete koníčkům, které zahrnují neustálé učení. Zapojte se aktivně a se zájmem také do jeho činnosti.

Přijímejte chyby jako příležitost k rozvoji

Chyby jsou příležitostí k učení a růstu, nebojte se jich. Povzbuzujte dítě, aby přijímalo výzvy a při obtížích vytrvalo. Společně se radujte z pokroků a vynaloženého úsilí. Nezaměřujte se jen na výsledky.

Podporujte dětskou zvědavost a kladení otázek

Podporujte jeho přirozenou zvědavost tím, že mu budete poskytovat vysvětlení, když o to požádá. Povzbuzujte ho, aby hledalo odpovědi a zkoumalo svět kolem sebe.

2. Jak můžete doma podpořit dítě

Vytvořte mu podporující prostředí

Váš domov je hlavním místem učení vašeho dítěte. Zajistěte, aby byl bezpečným a pečujícím prostředím, které umožňuje zvědavost a zkoumání, a to v rovnováze s řádným dohledem pro zajištění bezpečnosti.

Vyjádřete dítěti svou lásku

Vytvoření vřelého a láskyplného prostředí je pro kognitivní vývoj dítěte zásadní. Drobná gesta lásky, jako je objetí, přitížení nebo uklidňující dotek, mohou dítěti poskytnout pocit bezpečí a emocionální stability, což podpoří jeho sebevědomí a duševní pohodu.

Připravte dítěti čisté a bezpečné prostředí

Zajistěte, aby předměty a hračky, se kterými si dítě hraje, byly čisté a bezpečné. Pravidelně kontrolujte, zda nehrozí nebezpečí. Snížíte tím riziko úrazu nebo jiných zdravotních obtíží.

Vytvořte dítěti osobní prostor

Uspořádání prostoru je pro vývoj dítěte zásadní, protože podporuje předvídatelnost a jistotu. Vlastní prostor pro spánek pomáhá vytvořit správný spánkový režim, který je zásadní pro paměť a soustředění. Oddělený prostor pro hru nebo učení snižuje rozptylování a podporuje hlubší učení.

Zaveďte dítěti denní rituály

Rutina a pravidelnost poskytují dítěti pocit bezpečí. Zavedení stálého rozvrhu v domácím prostředí může podpořit nejen rozumový vývoj dítěte. Posiluje jeho pocit předvídatelnosti, bezpečí a jistoty.

Minimalizujte dítěti rozptylování

Rozptýlení může být často překážkou na cestě vašeho dítěte k rozvoji poznávacích schopností. Minimalizací rušivých vlivů, jako je nadměrný čas strávený u obrazovky nebo hluk, můžete vytvořit příznivé prostředí pro jeho učení a celkový rozvoj.

Publikace je ve formátu PDF a je volně dostupná ke stažení.

Ke stažení:

<https://www.raabe.cz/podpora-ditete-v-predskolnim-vzdelavani-prirucka-pro-rodice>

TŘETÍ PROJEKTOVÝ VÝSTUP – PŘÍRUČKA O WORKSHOPECH PRO PEDAGOGY

Efektivní vedení workshopů pro rodiče je praktická příručka určená pedagogům mateřských škol, které chtějí efektivně zapojit rodiče do vzdělávání předškolních dětí. Manuál nabízí přehledné návody, tipy a strategie, jak úspěšně připravit, zorganizovat a vést workshopy a semináře, které podpoří aktivní spolupráci mezi školou a rodinou. Cílem těchto aktivit je motivovat rodiče k vytváření podnětného prostředí pro učení v domácím prostředí a tím posilovat kognitivní i socioemoční rozvoj dětí.

2. Plánování a příprava workshopů

2.1 Identifikace potřeb rodičů

Zjištění potřeb rodičů předškolních dětí je klíčové pro vytvoření efektivních workshopů a dalších podpůrných programů.

Udělně zde vybrané metody, jak tyto potřeby identifikovat: dotazníky a ankety, individuální rozhovory, osobní schůzky, skupinové diskuse, zpětná vazba z workshopů, online komunity, výzkumy a studie.

Použití kombinace těchto metod vám umožní získat komplexní pohled na potřeby rodičů předškolních dětí, a tím lépe přizpůsobit vaše workshopy jejich očekáváním a potřebám.

DECODE WORKSHOPY:

Identifikace potřeb rodičů předškolních dětí zapojených do projektu DECODE:

Projekt DECODE se zaměřuje na rozvoj kognitivního potenciálu předškolních dětí, zejména znevýhodněných. Podporuje vzdělávání skrze inovativní výukové zdroje pro domácí prostředí.

Identifikace potřeb rodičů předškolních dětí zapojených do projektu DECODE zahrnuje následující oblasti:

Podpora kognitivního rozvoje: Rodiče potřebují znalosti a zdroje, jak podpořit rozvoj vnímání, pozornosti, paměti, myšlení, jazyka a řeči svých dětí doma, aby efektivně navazovali na vzdělávací aktivity ze školy.

Podpora dítěte v domácím prostředí: Zahrnuje doporučení a inspiraci pro přípravu podporujícího domácího prostředí, ke stimulaci myšlení, k podpoře zdraví a výživy, utváření pozitivního vztahu k učení a lásky k poznávání, které rodičům pomohou dítě motivovat k činnostem.

Rodičovská komunikace s pedagogy: Rodiče často žádají o efektivní zpětnou vazbu a konzultace s učiteli k pokroku svých dětí a příležitost k dotazům o metodách a cílech projektu.

Přístup k metodickým a digitálním nástrojům: Rodiče potřebují přístup k digitálním materiálům a příručce pro rodiče, které jim umožní pracovat na rozvoji dovedností dětí i mimo školu.

2.2 Výběr témat a stanovení cílů workshopů

Témata workshopů vycházejí z identifikace potřeb rodičů předškolních dětí.

Rodiče předškolních dětí se obecně zajímají o několik klíčových oblastí, které ovlivňují jejich děti. Tyto oblasti pomáhají rodičům lépe porozumět a podporovat jejich děti ve všech fázích jejich vývoje a zároveň zlepšují rodičovské dovednosti a pohodu.

3. Struktura ukázkového DECODE workshopu pro rodiče

Příklady názvů workshopů pro rodičovskou veřejnost:

- Společnou cestou za poznáním: Jak podpořit rozvoj myšlení, pozornosti, paměti a učení dětí?
- Rodičovské strategie pro rozvoj kognitivního vývoje dětí
- Rodičovské strategie pro rozvoj myšlení, pozornosti a paměti u dětí
- Naučte se své dítě podporovat v rozvoji jeho myšlení, paměti a pozornosti

Celková doba workshopu: 4 hodiny (půldenní)

Struktura a časový harmonogram ukázkového workshopu:

3.1 Úvodní část (15–20 minut)

- Uvítání účastníků a představení lektorů a organizátorů (mateřské školy)
- Představení cíle workshopu a programu dne
- Stručné seznámení účastníků mezi sebou (např. krátké představení nebo ledárnička)
- Interaktivní dílny

3.2 OBLASTI ROZVOJE DÍTĚTE – teoretická část (30–45 minut)

- Prezentace na téma Oblasti podpory dítěte (zdroj: Kapitola č. 1 z příručky Podpora dítěte v domácím prostředí¹⁹)
- Oblasti: vnímání, pozornost, paměť, myšlení, jazyk a řeč, motorika a grafomotorika, socializace
- Příklady z praxe (k ukázkám lze použít DECODE videa)
- Možnost klást otázky

3.3 JAK RODIČE MOHOU DOMA PODPOŘIT DÍTĚ – praktická část (45–60 minut)

- Prezentace na téma Jak můžete doma podpořit dítě (zdroj: Kapitola č. 2 z příručky Podpora dítěte v domácím prostředí¹⁹)
- Zapojení rodičů do modelových situací
- Diskuze a sdílení zkušeností mezi účastníky nad vybranými podněty, které můžeme v domácím prostředí přizpůsobit pro rozvoj předškolních dětí

3.4 Přestávka (15 minut)

- Možnost oddechu a neformálního rozhovoru mezi rodiči a lektory
- Občerstvení (káva, čaj, drobné občerstvení)

¹⁹https://decode.raabe.cz/wp-content/uploads/2024/05/CZ_DECODE_Prirucka-pro-rodice.pdf

²⁰https://decode.raabe.cz/wp-content/uploads/2024/05/CZ_DECODE_Prirucka-pro-rodice.pdf

4. Realizace a příklady pozvánek na DECODE workshop

Publikace je ve formátu PDF a je volně dostupná ke stažení.

Ke stažení

<https://www.raabe.cz/efektivni-vedeni-workshopu-pro-rodice-prirucka-pro-pedagogy>

ČTVRTÝ PROJEKTOVÝ VÝSTUP – VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PEDAGOGY MATEŘSKÝCH ŠKOL

Online kurz **Rozvoj kompetencí pedagoga v mateřské škole** pod hlavičkou Raabe Akademie je zaměřen na rozvoj profesních kompetencí učitelů mateřských škol a podporu jejich dalšího vzdělávání.

Nabízí flexibilní samostudium bez nutnosti fixního režimu, obohacené o odborné texty, komentované prezentace, videoukázky a reflektivní úkoly.

Cílem je posílit odborný růst pedagogů a týmů, přizpůsobit je moderním výzvám ve vzdělávání a zároveň přispět ke zkvalitnění předškolní péče a přípravě dětí na školní vzdělávání.

Po úspěšném kompletním absolvování získává účastník certifikát, uznávaný jako součást profesního rozvoje.

Vzdělávací program je online a je volně dostupný. Je nutná registrace a přihlášení kvůli vydání certifikátu.

Ke stažení

<https://www.raabe.cz/rozvoj-kompetenci-ucitele-v-materske-skole>

PÁTÝ PROJEKTOVÝ VÝSTUP – DIGITÁLNÍ ÚLOŽIŠTĚ AKTIVIT PRO DĚTI

DIGI HOME DECODE – digitální vzdělávací platforma, která je volně dostupná a připravená k použití kdykoli a kdekoli. Ať už máte k dispozici počítač, tablet, nebo chytrý telefon, DECODE HOME je vždy po ruce jako praktický pomocník pro rozvoj kognitivních dovedností předškolních dětí.

DECODE HOME nabízí sadu aktivit zaměřených na pět oblastí kognitivního rozvoje. Aktivita jsou přehledně rozděleny podle prostředí, ve kterém je lze realizovat – vnitřní (např. doma, ideální při nepříznivém počasí) a venkovní (např. na zahradě, v parku nebo při cestování, když chcete smysluplně využít volný čas).

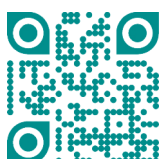
Digitální prostředí DECODE HOME obsahuje celkem **320 herních aktivit**, které jsou zábavné, pestré a přizpůsobené dětskému věku. Nabízejí nejen podněty pro hru a zábavu, ale také podporují logické myšlení, paměť, pozornost, jazykové dovednosti a další klíčové oblasti kognitivního vývoje.

Digitální úložiště je ve formátu IZZY a je volně dostupné i bez registrace.

Odkaz na platformu:

<https://sk.izzi.digital/#/>

Autorský tým projektu DECODE

(„DEveloping the COgnitive Potential of Preschoolers from Disadvantaged Backgrounds“)
mezinárodního evropského projektu Erasmus+ (Program Erasmus +, KA220-SCH,
Kooperativní partnerství, registrační číslo projektu: 2022-1-CZ01-KA220-SCH-000086145):

Koordinátor projektu:

Nakladatelství Dr. Josef Raabe s. r. o., Praha, Mgr. Stanislava Andršová

Asociace předškolní výchovy, z. s.:

PhDr. Hana Splavcová, Ph.D., doc. PhDr. Zora Syslová, Ph.D., doc. PhDr. Ilona Bytešníková, Ph.D.,
Mgr. Nikola Krejčová, PhDr. Irena Borkovcová, MBA

Univerzita v Mariboru:

dr. Marta Licardo, dr. Bojan Kovačič, asist. Maruša Laure

Základní škola a mateřská škola Liběšice:

Mgr. Michaela Gondeková, Bc. Hana Zárubová, Vladimíra Andrtová, DiS., Veronika Fusková,
Petra Staňková

Mateřská škola Čtyřlístek Kadaň:

Mgr. Bc. Erika Zelenková, Bc. Naděžda Husová, DiS., Mgr. Věra Isáková, Vlasta Maxová,
Sabina Plechingerová

Základní škola s mateřskou školou Bratislava:

Mgr. Yulia Barzhak, Bc. Veronika Ojo, Zuzana Sádovská

Vrtec (mateřská škola) Ivana Glinska, Maribor:

Karmen Meško, dipl. vzg., Maja Geršak Banović, dipl. vzg., Julijana Kološa, dipl. vzg.,
Sumedija Agić, dipl. vzg., Špela Dovjak, prof. bio. in soc., Špela Petrovič Štempihar, dipl. vzg.,
Alekseja Glinšek, dipl. vzg., Barbara Bednjički Rošer, prof. slo. in soc.

*Věříme, že výstupy DECODE se stanou pomocníky nejen pro pedagogy v mateřských školách,
ale také pomocníky pro rodiče v domácím prostředí. Věříme, že projektové výstupy přispějí
ke zkvalitnění vzdělávání dětí v mateřských školách ve všech zapojených zemích.*

Partneři projektu DECODE a tým Nakladatelství Raabe (2025, Praha)

RAABE
Společně pro kvalitní
vzdělávání